

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Marian
Nazwisko: Rejewski
Miejsce urodzenia: Bydgoszcz
Data urodzenia: 16-08-1905
Imię ojca: Józef
Imię matki: Matylda
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Spisy oficerów Armii Andersa repatriowanych do kraju, stanowiące podstawę rejestracji w kartotece centralnej MBP. Rejewski Marian pojawia się na jednej z list jako osoba urodzona 16.08.1905, udająca się do Bydgoszczy na ul. Dworcową 10, przybyła z Anglii 22.11.1946. Oficer Dep. I Wydz. VI MBP w Warszawie przesłał 06.09.1948 Dyrektorowi Departamentu II MBP wszystkie posiadane w jego rękach spisy oficerów repatriowanych do kraju.	IPN BU 0546/119 (300/125).	
Sprawa Obiektowa krypt. "Centro-Zachód" połączona z dwóch spraw: "Zachód" założonej 12.11.1949 pod nr rej. 000147/49 przez Sek. VI Wydz. I WUBP w Bydgoszczy oraz "Centro" wszczętej 22.11.1949 pod nr 0094/50 przez Sekcję VI Wydz. I WUBP w Bydgoszczy. Sprawa zakończona 10.01.1956 przez Sek. II Wydz. II WUdsBP w Bydgoszczy. Obie sprawy były prowadzone przeciwko środowisku repatriantów z Zachodu, w szczególności przeciwko żołnierzom i oficerom Armii Andersa. Teczki zawierają instrukcje Dep. I MBP dotyczące postępowania z repatriantami, charakterystyki figurantów, informatorów zaangażowanych w sprawy, donosy, schematy organizacyjne Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i inne informacje na ich temat z czasów wojny i okresu powojennego, korespondencję między poszczególnymi jednostkami UB także z lat poprzedzających wszczęcie spraw (1946, 1947) itd. Nazwisko Mariana Rejewskiego jako osoby należącej do kręgu podejrzanych pojawia się kilkakrotnie w tomie 2.	IPN By 069/104 t. 1, 2, 3, 4 (104/IV).	

Rozpracowanie Obiektowe (RO) krypt. „Targowica” dotyczyło byłych pracowników i współpracowników polskiego przedwojennego wywiadu, w szczególności Oddziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego Ekspozytura 3 w Bydgoszczy, działającego do września 1939. Sprawa była prowadzona od 25.03.1949 do 30.12.1955 przez Sekcję VI Wydz. I WUBP w Bydgoszczy, a następnie Sekcją II Wydz. II WUds.BP w Bydgoszczy. Nazwisko Mariana Rejewskiego pojawia się na listach ustalonych „dwójkarzy” i w różnych ich wykazach. W aktach znajduje się wiele informacji szczegółowych pochodzących z przesłuchań „dwójkarzy”, donosów – ustalanie struktury przedwojennej Ekspozytury 3 z Bydgoszczy i innych punktów Oddziału II (przed wojną i w trakcie wojny), nazwisk pracujących w niej agentów i konfidentów, metod pracy itd. W aktach znajduje się również obszerne opracowanie nt. Oddziału II sprzed wojny i z czasów wojny, schematy organizacyjne, dokumenty o sytuacji byłych „dwójkarzy” w woj. bydgoskim w poszczególnych powiatach. Marian Rejewski jest umieszczony w tych schematach i wykazach, w tym jako figurant sprawy „Kryptolog”. W charakterystyce zawarta m.in. informacja że M. Rejewski zgłosił swoje usługi jako kryptolog w Ministerstwie Obrony Narodowej.

IPN By 069/137 t. 1-6 (137/IV).

Sprawa Agenturalna Grupowa krypt. "Sztab" nr rej. A 033/49, założona 08.11.1949 przez Sek. I Wydz. IV WUBP w Bydgoszczy przeciwko kilku figurantom, w tym Marianowi Rejewskiemu. Inwigilowano w ramach tej sprawy byłych oficerów sanacyjnych powracających z Zachodu zatrudnionych w fabryce "Kabel Polski" w Bydgoszczy. Część z nich była powiązana z polskim przedwojennym wywiadem. Niektórych połączyło także przebywanie w oflagu w Murnau. UB podejrzewało ich o sabotaż, ponieważ produkowane w fabryce kable były często wadliwe. W teźce znajduje się informacja, że dla jednej osoby - głównego figuranta sprawy "Sztab" - sprawa ta zakończyła się dwoma latami pozbawienia wolności, a materiały przeciwko niemu złożono w archiwum 29.11.1956. Marian Rejewski został zwolniony z pracy w przedsiębiorstwie "Kabel Polski" 28.01.1950 z trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Akta skomasowano z aktami sprawy krypt. "Kryptolog".

IPN By 044/200 (1726/II).

Marian Rejewski był głównym figurantem Sprawy Ewidencyjno-Obszerwacyjnej krypt. "Kryptolog" założonej 13.02.1956 przez Sek. II Wydz. II WUdsBP w Bydgoszczy pod nr. rej. 819/56 a zakończonej 14.06.1958 jako że "nie ustalono by figurant uprawiał jakąkolwiek wrogą działalność (...)". Sprawę przeciwko niemu prowadzono, ponieważ był on w latach 1931-1939 pracownikiem Biura Szyfrów Oddziału II Sztabu Głównego w Warszawie, pracował w czasie wojny dla Francuskiego Sztabu Głównego, przebywał pół roku w Hiszpanii, 3 miesiące w Afryce, na koniec 3 lata w Anglii. W 1946 roku został zdemobilizowany w stopniu porucznika i powrócił do kraju. W aktach znajdują się dokumenty Mariana Rejewskiego: własnoręcznie napisany życiorys, świadectwa szkolne, przechwycona korespondencja i inne. Akta złożono do archiwum pod sygn. 1726/II.

IPN By 044/200 (1726/II).

Marian Rejewski przechodzi w materiałach zawartych w teczce zagadnieniowej dotyczącej Oddziału VI Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie. Zawierają one m.in. wykazy pracowników i współpracowników polskiego wywiadu sprzed wojny i z czasów II wojny, korespondencję, charakterystyki, sprawozdania pokontrolne z inspekcji przeprowadzonej przez funkcjonariuszy Departamentu I w poszczególnych WUBP na terenie całego kraju w ramach sprawy o krypt. „Targowica” zajmującej się inwigilacją byłych pracowników wywiadu polskiego osiadłych w poszczególnych województwach. Marian Rejewski figuruje na liście sporządzonej 09.08.1953 przez kontrolującego Wydział I WUBP w Bydgoszczy przedstawiciela Departamentu I z Warszawy. W sprawach prowadzonych przeciwko byłym "dwójkarzom" wymieniona i pokrótce scharakteryzowana sprawa "Kryptolog" założona na Mariana Rejewskiego.

IPN BU 00231/197 t. 1 (1061/IV).

Materiały operacyjne zawierające niepełne informacje na temat spraw operacyjnych prowadzonych w latach 1955-1959 przez Urzędy Bezpieczeństwa i Komendy MO z terenu woj. bydgoskiego, także kilka spraw z innych województw. Tom 2. zawiera kilka dokumentów dotyczących Sprawy Ewidencyjno-Obszerwacyjnej krypt. "Kryptolog", której głównym figurantem był Marian Rejewski; postanowienie o jej zakończeniu z dnia 12.06.1958, raport o zezwolenie na założenie tej sprawy i postanowienie o założeniu z dnia 13.02.1956 przez Referenta Sek. II Wydz. II WUds.BP w Bydgoszczy, dokumenty przedwojenne dotyczące Mariana Rejewskiego i ankietę personalną.

IPN By 0113/2, IPN By 0116/3.

Teczka nr 25 zawierająca korespondencję Szefa Zarządu II Sztabu Generalnego z okresu 29.04.1956 - 02.10.1956. Znajduje się w niej skierowana przez Szefa II Zarządu Sztabu Generalnego do Szefa WUds.BP w Bydgoszczy prośba o informacje na temat Mariana Rejewskiego w związku z jego podaniem z 29.04.1956 o wykorzystanie jego umiejętności łamania szyfrów niemieckich w Biurze Szyfrów, również samo to podanie oraz odpowiedź Szefa WUds.BP w Bydgoszczy z 17.07.1956 na temat Mariana Rejewskiego, jego żony i córki.

IPN BU 2602/3259 (1760/58/1).